

פרק ששי שני שעירי

דף ס"ב

[ויקרא ט"ז הי-יז] ומאת עדת בני ישראל יקח שני שעירי עזים לחטאת ואיל אחד לעלה ... ולקח את שני השעירים והעמיד אתם לפני ה' פתח אהל מועד. ונתן אהרן על שני השעירים גורלות וגרל אחד לה' וגרל אחד לעזאזל. והקריב אהרן את השעיר אשר עלה עליו הגורל לה' ועשהו חטאת. והשעיר אשר עלה עליו הגורל לעזאזל יעמד חי לפני ה' לכפר עליו לשלח אתו לעזאזל המדברה.

שני שעירי יום הכפורים

בעניין שני שעירי יום הכפורים, שמגדלים אחד לה' ואחד לעזאזל, נאמר שלוש פעמים "שְׁנֵי" ["שְׁנֵי שְׁעִירֵי עֲזִים ... שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים"].

והיה מקום לומר, שבא הכתוב ללמד, שיהיו שניהם שווים באיזה דבר, וחזר על כך הכתוב שלוש פעמים, ללמד שהדבר מעכב, ואם אינם שווים באותו דבר, הרי הם פסולים.

אולם מאחר שנאמר שתי פעמים "שעיר", "השעיר ... והשעיר", יש ללמוד, שבדיעבד אף כשאינם שווים, וכל אחד ניכר לעצמו, כשרים הם.

והסיבה שנאמר שלוש פעמים^א "שְׁנֵי", ללמד, שמצווה לכתחילה שיהיו שווים בשלושה דברים: (א) במראה [שיהיו שניהם לבנים או שחורים או סחופים]^ב. (ב) בקומה. (ג) בדמים [כלומר בשוויים הממונלי]^ג. וכל זה למצווה, אולם בדיעבד, אם אינם שווים,

^א נראה לי דהיינו אליבא דרבי יהודה, דאי אליבא דרבי שמעון, הא דריש ליה לדרשה אחריתי בפרק קמא דשבועות "ולקח את שני השעירים" מקיש שער המשתלח לשער הפנימי ... וקשה, רבי שמעון מנא ליה דבעינן שיהו שוין ... ונראה לי דתלתא קראי דאיתקשו בהו שער הפנימי ושער המשתלח סבירא ליה לרבי שמעון דמחד מינייהו גמרינן מראה וקומה, דשקולין הם, ודמים מחד קרא נפקא, ואייתר ליה חד לענין כפרה, למידרש מה שער הפנימי אין מכפר על ישראל בשאר עבירות ... [תוס'].

^ב וייג שחופים. וייג שחומים.

^ג קרא קמא איצטריך שיהו שוין בדמים, כיון דההוא קרא איירי בדמים, דגמרינן מיניה דמדעם ליהו ... [תוס'].